

PM Rotel X (Dnr KS 2020/631)**Samverkan för att förhindra vräkningar av kulturaktörer**

Skrivelse av Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.**Ärendet**

Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) har inkommit med en skrivelse till kommunstyrelsen om att kulturaktörerna i staden har fått en akut försämrad ekonomisk situation till följd av Corona-pandemin, som har inneburit uteblivna inkomster på grund av inställda föreställningar med mera. Skribenterna lyfter att flera kulturaktörer därför har fått svårt att betala hyran för sina lokaler, vilket kan leda till att hyresvärdarna säger upp deras kontrakt. Lokalerna hyrs i många fall av Stockholms stad, antingen genom fastighetsnämnden eller något av de fasighetsägande bolagen. Kulturaktörerna utgörs dels av kulturutövare, dels av olika slag av föreningar, ateljéer och lokalförvaltande organisationer. I skrivelsen framhålls att regeringens särskilda hyresstöd för vissa branscher omfattar kulturutövare, men att det är oklart om det gäller övriga drabbade aktörer. Två frågor ställs i skrivelsen:

- Hur ser samverkan ut mellan fastighetsnämnden, bostadsbolagens styrelser och kulturnämnden om det krisstöd som främst är riktat för att förhindra vräkningar av kulturaktörer och lokalförvaltare som med anledning av effekterna av pandemin står inför konkurshot?
- Hur kan staden bidra till att stötta dessa verksamheter med hyreslättnader?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens fastighetsägande bolag och nämnder för dialog med påverkade kulturverksamheter och fortlöpande gör individuella bedömningar om möjligheten till hyresnedsättningar, samt att stödpaketet bidrar till att öka kulturaktörernas möjligheter att betala hyran för sina lokaler trots intäktsbortfall.

Fastighetsnämnden har stor förståelse för att många hyresgäster oroar sig över framtiden och har genom det statliga hyresstödet gett möjlighet till hyreslättnad till verksamheter inom utsatta branscher.

Kulturnämnden delar skrivelsens bild av behovet av att stötta stadens kulturella infrastruktur under rådande pandemi för att värna Stockholms kulturutbud samt konstaterar att staden samarbetar med bidragsgivande parter på regional och statlig nivå och samverkar inom staden för att ge möjlighet till hyresnedsättning.

Mina synpunkter

Det är en underdrift att kulturlivet drabbats hårt av pandemin och de restriktioner som införts för folksamlingar. Stockholms stad har sedan pandemins utbrott sjösatt en rad viktiga insatser för kulturaktörer i Stockholm. Många av insatserna redovisas i remissinstansernas svar på skrivelsen. Det gäller alltifrån hyresreduktioner, hyresuppskov, samordning mellan kommun, region och stat, omdirigering av personal och resurser, krisstöd, kulturlotsning, utebliven återbetalningsskyldighet för verksamheter som ställts in på grund av pandemin, med mera.

Jag delar skrivelsens utgångspunkt i att samverkan är nödvändig för att lindra pandemins negativa effekter på kulturlivet. För att varje spenderad skattekrona ska få mest effekt behöver stadens interna samverkan fungera, men även samverkan mellan kommunala, regionala och statliga åtgärder. Då kulturlivet utgör ett ekosystem där många olika aktörer är beroende av varandra är koordinering av insatser synnerligen viktigt ifall åtgärderna ska vara effektiva. Jag kan konstatera att staden i dessa delar uppnått goda resultat. Koordineringen av stadens och statens stödinsatser har skett i nära dialog med kulturaktörer, stadens bostadsbolag och fastighetsnämnden. Inte minst gällande hyresreduktioner för utsatta branscher. Därtill har särskilt riktade insatser genomförts via kulturnämndens kulturlotsfunktion där kulturverksamheter bland annat erbjudits guidning till statliga, regionala och kommunala åtgärds paket samt rådgivning i lokalfrågor. Kulturlotsen har också fungerat som rådgivare till fastighetsägare som har hyresgäster från kulturlivet. Därtill har samverkan skett mellan staten, regionen och staden vilket bland annat inneburit att staden löpande deltagit i samordningsmöten med Kulturrådet och Region Stockholms kulturförvaltning kring olika stödformer som finns med anledning av rådande pandemi.

Under hösten 2020 har staden inrättat en temporär kulanfond med åtta miljoner kronor för att stärka kulturutbudet för förskola och skola. En åtgärd som, förutom att den ger många oförglömliga kulturupplevelser för barn och unga, också skapat positiva effekter på kulturlivet i stort i form av fler uppdrag för kulturaktörerna. Under år 2021 kommer staden att stärka upp kulanpremien ytterligare med sex miljoner kronor i syfte att nå fler barn samt en vidgad målgrupp om äldre i syfte att motverka äldres isolering. Detta är också en åtgärd som påverkar kulturaktörerna positivt genom fler uppdrag. Därtill vill jag också lyfta fram delar av stadens kommande budget för 2021 som har en tydlig inriktning på att lindra pandemins effekter för Stockholms kulturliv. Bland annat genom ett förstärkt kulturstöd på tio miljoner kronor som under år 2021 ska lindra pandemins effekter och ge utvecklingskraft åt kulturlivet samt hindra att den kulturella infrastrukturen försvinner i form av scener, samlingslokaler och andra publika lokaler som är viktiga för kulturlivet i Stockholm.

Till sjuende och sist är det omfattningen av pandemin och restriktioner som är avgörande för hur kulturaktörerna kan hantera kommande tid. Att få öppna upp, släppa på publik och ge föreställningar är förstås helt avgörande på längre sikt. Men

fram till dess behöver vi vara på tårna för åtgärder som kan värna den grönblå visionen om ett Stockholm präglad av ett rikt kulturutbud i alla dess former även efter pandemin.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 2 december 2020

JONAS NADDEBO

Bilaga

Skrivelse om samverkan för att förhindra vräkningar av kulturaktörer.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi tackar för borgarrådets svar. Den långa svarstiden har dock gjort att frågan i stor mån redan besvarats i takt med att året gått då frågorna syftade till att förtydliga vad som gjordes just under våren. Nu har situationen för kulturaktörer förvärrats ytterligare och vi står i ett mycket allvarligt läge där nedläggning och konkurs hotar många kulturaktörer. Den här krisen kommer att pågå under en mycket längre tid än vi först kunnat ana och konsekvenserna kommer kvarstå under många år. Även om publiktaket skulle hävas inom kort har konsekvenserna av pandemin satt kulturaktörerna i en mycket svår ekonomisk situation som kommer kräva lång återhämtning. Vi efterfrågar därför en rejäl förstärkning och ett mer långsiktigt stöd än det som nu presenterats i majoritetens budget.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыtrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) har inkommit med en skrivelse till kommunstyrelsen om att kulturaktörerna i staden har fått en akut försämrad ekonomisk situation till följd av Corona-pandemin, som har inneburit uteblivna inkomster på grund av inställda föreställningar med mera. Skribenterna lyfter att flera kulturaktörer därför har fått svårt att betala hyran för sina lokaler, vilket kan leda till att hyresvärdarna säger upp deras kontrakt. Lokalerna hyrs i många fall av Stockholms stad, antingen genom fastighetsnämnden eller något av de fastighetsägande bolagen. Kulturaktörerna utgörs dels av kulturutövare, dels av olika slag av föreningar, ateljéer och lokalförvaltande organisationer. I skrivelsen framhålls att regeringens särskilda hyresstöd för vissa branscher omfattar kulturutövare, men att det är oklart om det gäller övriga drabbade aktörer. Två frågor ställs i skrivelsen:

- Hur ser samverkan ut mellan fastighetsnämnden, bostadsbolagens styrelser och kulturnämnden om det krisstöd som främst är riktat för att förhindra vräkningar av kulturaktörer och lokalförvaltare som med anledning av effekterna av pandemin står inför konkurshot?
- Hur kan staden bidra till att stötta dessa verksamheter med hyreslättnader?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I egenskap av fastighetsägare och hyresvärd bistår Stockholms stad de kulturaktörer, föreningar och lokalförvaltande organisationer som hyr lokaler av staden på olika sätt för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. Under våren har exempelvis stadens fastighetsägande bolag och nämnder medgett vissa hyresgäster att betala månadsvis istället för kvartalsvis. Några hyresgäster har getts anstånd med hyresbetalning för april, maj och juni månad med planerad betalning under kvartal 3 och 4 2020 respektive kvartal 1 2021. I flera fall har överenskommelser om nedsättningar av hyran träffats. Överenskommelserna har underlättats av förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster i utsatta branscher fått rabatt på hyran, eftersom den ger staden möjlighet att ansöka hos Boverket om statligt stöd på upp till 50 procent av hyresnedsättningen under perioden april till juni 2020. De branscher (definierade enligt så kallade SNI-koder) inom kultursektorn som har godkänts för stöd omfattar filmvisning, artistisk verksamhet, stödtjänster till artistisk verksamhet, litterärt och konstnärligt skapande, drift av teatrar, konserthus och dylikt.

Stadsledningskontoret erfar att stadens fastighetsägande bolag och nämnder för dialog med påverkade kulturverksamheter och gör fortlöpande individuella bedömningar om möjligheten till hyresnedsättningar med mera. Beslut fattas med sedvanlig affärsmässig bedömning. När det gäller kulturaktörer, föreningar och lokalförvaltande organisationer sker

åtgärderna i ett nära samarbete med kulturnämnden, som bland annat bistår med att lotsa hyresgästerna till fastighetsnämndens hemsida där blanketter för ansökning om hyreslättnader finns.

Förutom att erbjuda möjligheter till olika slag av hyreslättnader har kulturnämnden den 21 april 2020 beslutat om ett stödpaket till det fria kulturlivet, inklusive lokalförvaltande organisationer, för intäktsbortfall i samband med coronaviruset covid-19. Åtgärderna syftar till att underlätta situationen för de kulturverksamheter som har störst behov och till att mildra de negativa effekterna på Stockholms kulturliv på både kort och lång sikt. Stödpaketet omfattar tre insatser:

- inga krav på återbetalning av beviljade stöd för 2020
- en temporär stödform för intäktsbortfall
- riktade lotsningsinsatser som stöd för förändrade villkor

Stadsledningskontoret bedömer att stödpaketet bidrar till öka kulturaktörernas möjligheter att betala hyran för sina lokaler när intäkter från biljetter och annan försäljning har minskat.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2020 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad tillämpar flera olika hyressättningsmodeller och skribenterna vill se en översyn så att bolagsstyrelser och fastighetsnämnden å ena sidan och föreningar, lokalförvaltare, kultur- och idrottsutövare och även stadens egna verksamheter å andra sidan, får rimliga förutsättningar och transparenta villkor. Vad gäller framtida hyressättningsmodeller är det något som stadens fastighetsbolags styrelser och fastighetsnämnden gemensamt behöver ta ställning till. I skrivelsen efterfrågas en strategi och ekonomiskt utrymme för att på kort sikt klara denna akuta situation utan att kulturaktörer, föreningar och lokalförvaltande organisationer förlorar hyreskontrakt med anledning av effekterna av pandemin. Här har regeringen beslutat om en förordning om rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher som ett sätt att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet. I regeringens extra ändringsbudget avsätts 5 miljarder kronor i stöd för sänkta fasta hyror i utsatta branscher.

Konsekvenserna av coronavirusets framfart över Sverige och världen är omfattande och det ekonomiska läget är allvarligt i många branscher. Kontoret har stor förståelse för att många hyresgäster oroar sig över framtiden. Genom det statliga hyresstödet ger fastighetsnämnden möjlighet till hyreslättnad till verksamheter i de branscher som omfattas av det statliga hyresstödet. Åtgärden innebär att fastighetsnämnden kan stå för en hyreslättnad med 50 % under perioden april till juni 2020 för de verksamheter som omfattas av stödet. Fastighetsnämnden får sedan ansöka om att få tillbaka hälften av de förlorade hyresintäkterna av staten. Via formulär på kontorets hemsida ansöker hyresgäster om hyreslättnad enligt statens kriterier för april till juni 2020. Utöver detta erbjuder kontoret även hyresgäster att ansöka om månadsbetalning istället för kvartalsbetalning, anstånd med hyresbetalning för april, maj och juni månad med återbetalning under kvartal 3, 4 2020 respektive kvartal 1 2021. Kontoret bearbetar ansökningarna varefter de inkommer för att säkerställa att hyresgästen uppfyller de kriterier som ställs för att vara berättigad statens hyreslättnad. Bland annat bedöms om hyresgästen har rätt SNI-kod enligt vad som godkänts av regeringen samt att en ekonomisk analys över hyresgästens ekonomiska läge per sista december 2019 genomförs. Kontoret gör sedan en enskild bedömning av varje ansökan. När det gäller kulturaktörer, föreningar och lokalförvaltande organisationer har kontoret ett nära samarbete med kulturförvaltningen som koordinerar och stöttar aktörerna i denna svåra tid.

Kulturförvaltningen har bland annat hjälpt till att lotsa hyresgästerna till fastighetskontorets hemsida så att ansökningarna kommer kontoret tillhanda. Kontoret och kulturförvaltningen avser fortsätta samarbetet kring hanteringen av de ansökningar som gäller dessa hyresgäster. Kontoret bearbetar nu ansökningarna och har för avsikt att skicka ut förslag till överenskommelse till aktuella hyresgäster inom en snar framtid. Kontoret har möjlighet att registrera ansökningar om statligt stöd hos länsstyrelsen under perioden 1 juli till och med 31 augusti 2020. Hyresgästen får sedan besked om hyreslätnad erhållits efter att länsstyrelsen har behandlat ansökan.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2020 följande.

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 juni 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Det fria kulturlivet i Stockholms stad har drabbats hårt till följd av rådande pandemi. Många verksamheter vittnar om kraftiga intäktsbortfall och uteblivna biljett- och lokalintäkter. Det har lett till svårigheter för kulturaktörer att betala sin hyra. I detta läge kan möjligheten till uppskov med hyran hålla verksamheten igång i det korta perspektivet, men det innebär inte en långsiktig lösning. Framtida hyressättningsmodeller och hyresnivåer är något som fastighetsnämnden och stadens fastighetsbolags styrelser gemensamt behöver ta ställning till.

Regeringen har tagit fram ett förslag till förordning om rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher som ett sätt att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. I regeringens extra ändringsbudget avsätts 5 miljarder kronor i stöd för sänkta fasta hyror i utsatta branscher. De branscher (SNI-koder) inom kultursektorn som godkänts av regeringen omfattar filmvisning, artistisk verksamhet, stödtjänster till artistisk verksamhet, litterärt och konstnärligt skapande, drift av teatrar, konserthus och dylikt samt nöjes- och temaparksverksamhet.

Stockholms stad är genom förvaltningar och bolag en stor hyresvärd för många företag och verksamheter. Genom det statliga hyresstödet ger Stockholms stad möjlighet till hyresnedsättning till verksamheter i de branscher som omfattas av det statliga hyresstödet. Åtgärden innebär att Stockholms stad står för en hyresnedsättning med 50 % under perioden april till juni 2020 för kulturverksamheter som omfattas av stödet. Staden får sedan tillbaka hälften av de förlorade hyresintäkterna av staten.

Många kulturaktörer drabbas hårt i den pågående krisen och hyreskostnader utgör ofta en stor del av verksamheternas fasta kostnader. Det är därför positivt att staten presenterat ett riktat hyresstöd till fastighetsägare -offentliga och privata- som ger kompensation för sänkta hyror för en lång rad verksamheter inom bland annat kultursektorn. Stadens fastighetsägande bolag och förvaltningar för dialog med påverkade kulturverksamheter och gör fortlöpande individuella bedömningar om möjligheten till hyresnedsättningar. Stadens insatser för kulturverksamheter

Staden gör flera insatser för kulturverksamheter under rådande pandemi som stöttar kulturaktörer att bl.a. kunna betala sin lokalhyra. Kulturnämnden har fattat beslut om ett stödpaket till det fria kulturlivet som omfattar tre insatser:

- **Inga krav på av beviljade stöd för 2020.** Kulturförvaltningen kommer inte att ställa krav på återbetalning av beviljade stöd för verksamheter som inte har kunnat genomföra planerade aktiviteter på grund av effekterna av pandemin.
- **Ett tillfälligt stöd för intäktsbortfall.** Av kulturstödet budget 2020 prioriteras 20 miljoner kronor till ett tillfälligt stöd för intäktsbortfall. Syftet med det tillfälliga stödet är att mildra negativa effekter på Stockholms kulturliv på både kort och lång sikt. Stödet är möjligt att söka för kulturaktörer och lokalförvaltande organisationer som har beviljats kulturstöd för 2019 eller 2020.

- **Riktade lotsningsinsatser** för verksamheter som drabbats av kännbara intäktsbortfall. Insatserna omfattar bland annat guidning till befintliga statliga, regionala och kommunala åtgärds paket samt rådgivning i lokalfrågor. Kulturlotsen fungerar också som rådgivare till fastighetsägare som har hyresgäster från kulturlivet.

Ytterligare insatser görs genom stadens subventionerade kulturutbud för förskola och skola ”Kulanpremien”. Den anpassas och kompletteras med följande åtgärder som syftar till att fortsätta möjliggöra kulturaktiviteter för barn och unga:

- **Utbetalning av Kulanpremien för inställda kulturaktiviteter** Kulanpremien betalas ut för kulturaktiviteter som skulle ha ägt rum under perioden 1 mars 2020-15 juni 2020, men som avbokats till följd av pandemin. Beslutet har tidigare kommunicerats till berörda kulturaktörer.

- **Utökad Kulanpremie för kulturaktiviteter på egen scen** som syftar till att möjliggöra färre personer i salongen och social distansering i publiken.

- **Utökad Kulanpremie för uppsökande kulturaktiviteter** på plats på skolan, förskolan eller till exempel parklek inklusive workshops till 50 procent av kulturaktivitetens pris. Syftar till att möjliggöra kulturaktiviteter utomhus och i mindre grupper.

- **Anpassade kulturaktiviteter** till rådande rekommendationer om avstånd, små barn/elevgrupper, utomhusvistelse omfattas av Kulanpremien.

- **Kulanpremie för uppsökande kulturaktiviteter under sommarlovet** under perioden 9 juni till 18 augusti 2020.

Förvaltningen samverkar inom staden och med andra bidragsgivande parter. Det innebär bl.a. deltagande i löpande samordningsmöten med Kulturrådet och Region Stockholms kulturförvaltning kring särskilda stöd med anledning av rådande pandemi.

Stockholms stad genomför en kultur- och idrottssatsning för alla unga och äldre som blir kvar i stan i sommar. De hundratals aktiviteterna inom Sommar2020 kommer att vara coronasäkrade och de flesta gratis. Detta ger möjlighet för stadens kulturaktörer att nå ut med sitt kulturutbud till stockholmarna.

Förvaltningens analys visar sammantaget att effekterna av pandemin leder till en ekonomisk kris för kulturlivet i Stockholm. Kulturlivets olika konstområden och nivåer bildar ett ekosystem där de olika aktörerna är beroende av varandra. Förvaltningen delar skrivelsens bild av behovet av att stötta stadens kulturella infrastruktur under rådande pandemi för att värna Stockholms kulturutbud. Stockholms stad samarbetar med bidragsgivande parter på regional och statlig nivå och samverkar inom staden för att ge möjlighet till hyresnedsättning via statligt hyresstöd. Kulturnämndens beslut om krisstöd stöttar drabbade kulturverksamheter genom flera insatser:

- Inga krav på återbetalning av beviljade stöd för 2020
- Tillfälligt stöd för intäktsbortfall
- Riktade lotsningsinsatser och rådgivning om att ansöka om hyresnedsättning och rådgivning hos sina fastighetsägare
- Stadens kulturutbud för förskola och skola via Kulanpremien anpassas och kompletteras med åtgärder
- Sommar2020 - kultur- och idrottssatsning för alla unga och äldre som blir kvar i stan i sommar